

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Petry Weissové a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobce: **J. T.**, zast. Mgr. Václavem Voříškem, advokátem, se sídlem Pod Kaštany 245/10, Praha 6, proti žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje**, se sídlem Žerotínovo náměstí 449/3, Brno, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 6. 2017, č. j. JMK 82708/2017, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 22. 1. 2020, č. j. 41 A 34/2017 - 85,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 22. 1. 2020, č. j. 41 A 34/2017 - 85, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I.

[1] Magistrát města Brna rozhodnutím ze dne 15. 2. 2017, č. j. ODSČ-33441/16-35, uznal žalobce vinným z přestupku podle § 125f zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích (zákon o silničním provozu), kterého se měl dopustit tím, že „jako provozovatel vozidla tovární značky BMW, registrační značky X, v rozporu s § 10 zákona o silničním provozu nezajistil, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená zákonem o silničním provozu; porušení pravidel silničního provozu výše uvedeným vozidlem spočívající v neoprávněném zastavení, tedy porušení povinnosti dle § 4 písm. c) zákona o silničním provozu, mající znaky přestupku dle ustanovení § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu, bylo zjištěno Městskou policií Brno na pozemní komunikaci Divadelní 3 v Brně dne 13. 11. 2015 v 23.20 hodin.“ Za něj mu byla uložena pokuta ve výši 1.500 Kč.

[2] Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce odvolání. O odvolání rozhodl žalovaný v záhlaví uvedeným rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí“) tak, že odvolání zamítl a potvrdil rozhodnutí správního orgánu prvního stupně.

II.

[3] Žalobou u Krajského soudu v Brně (dále jen „krajský soud“) se žalobce domáhal zrušení napadeného rozhodnutí. Krajský soud usnesením ze dne 19. 1. 2018, č. j. 41 A 34/2017 - 62 (dále také jen „usnesení krajského soudu“) žalobu podle § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s. odmítl. Dovodil, že ji podal Mgr. Václav Voříšek, advokát, jako zástupce žalobce, avšak předložená plná moc opravňující jej k zastupování žalobce byla datována až po dni podání žaloby. Žaloba byla tudíž podle krajského soudu podána osobou zjevně neoprávněnou.

[4] Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 26. 11. 2019, č. j. 4 As 26/2008 - 23, usnesení krajského soudu zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. V něm krajský soud v záhlaví označeným rozsudkem žalobu jako nedůvodnou zamítl.

[5] Krajský soud nepřisvědčil žádné ze žalobních námitek (správní orgán prvního stupně měl vést o více přestupcích žalobce společné řízení a uložit společnou pokutu; výrok rozhodnutí správního orgánu prvního stupně vykazoval vady; skutek nebyl v oznámení o zahájení řízení dostatečně popsán; z výroku rozhodnutí správního orgánu prvního stupně nelze jednoznačně zjistit, jakou konkrétní povinnost žalobce porušil; ve výroku uvedeného rozhodnutí má být obsažen odkaz na § 125e odst. 2 zákona o silničním provozu; výzva k úhradě určené částky je v rozporu s § 125h odst. 4 zákona o silničním provozu; není zřejmé, zda skutek měl za následek dopravní nehodu či nikoliv; zahájení řízení o správním deliktu je nezákonné; není prokázáno, že dopravní značka č. V 13a byla právně závazná; správní orgán prvního stupně nerespektoval závazný právní názor žalovaného; napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů i pro vnitřní rozpornost; správní orgány nepřihlédly k retroaktivitě zákona ve prospěch žalobce; ustanovení § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu je protiústavní). Nakonec krajský soud zaujal stanovisko i k úvahám žalobce a jeho zástupce ohledně nesouhlasu se zveřejňováním jejich osobních údajů.

III.

[6] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) nyní napadá rozsudek krajského soudu kasační stížností z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. Navrhuje napadený rozsudek zrušit a vrátit věc krajskému soudu k dalšímu řízení.

[7] Stěžovatel namítá, že napadený rozsudek je nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů. Krajský soud se dostatečně nevypořádal se jeho argumentací o nedostatečné kvalifikaci skutku ve výroku správních rozhodnutí. Skutek je zde totiž nedostatečně popsán a tento jeho popis neumožňuje tzv. subsumpci pod zvolenou skutkovou podstatu a výrok rozhodnutí správního orgánu prvního stupně neobsahuje ani dostatečnou právní kvalifikaci. Krajský soud porušil zákaz překvapivých rozhodnutí a stěžovatelovo legitimní očekávání. Krajský soud totiž ve své praxi dospěl k závěru, že výroky obdobné tomu, jaký obsahovalo správní rozhodnutí o přestupku v souzené věci, považoval za nedostatečné. Dospěl-li nyní k závěru opačnému, ten je v rozporu s jinými rozsudky vydanými ve srovnatelných věcech stejným soudem. Uvedené odchýlení se od této rozhodovací praxe však krajský soud nevysvětlil. Krajský soud podle stěžovatele nevypořádal ani námitku neuvedení odkazu na § 125e odst. 2 zákona o silničním provozu a nezkoumal podklad

pokračování

dopravní značky č. V13. I proto je napadený rozsudek nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů. Nadto trestání porušení značky V13 jako přestupku podle § 125f zákona o silničním provozu považuje stěžovatel za porušení zásady *nullum crimen sine lege stricta* a také za porušení zásady *nullum crimen sine lege certa*.

[8] Obsáhlou polemikou pak stěžovatel brojí (stejně jako v žalobě) proti zveřejnění osobních údajů svých i svého zástupce, jakož i zveřejnění neanonymizovaných rozhodnutí Nejvyšším správním soudem na jeho internetových stránkách.

IV.

[9] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

V.

[10] Nejvyšší správní soud se především zabýval tím, zda je kasační stížnost v nynější věci přípustná. Jedná se totiž již o v pořadí druhou kasační stížnost téhož účastníka - stěžovatele. Přitom z § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. vyplývá, že kasační stížnost proti rozhodnutí soudu vydanému znovu poté, co jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem, je nepřípustná, ledaže je kasační stížností namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu. Kasační soud však již také ve své judikatuře dovodil, že opakovaná kasační stížnost je přípustná i tehdy, pokud neměl možnost se ve svém předchozím rozsudku zabývat meritorním posouzením věci. Právě o takový případ se jedná i nyní. Kasační stížnost je tudíž přípustná.

[11] Nejvyšší správní soud tedy přezkoumal napadený rozsudek v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., podle nichž byl vázán rozsahem a důvody, jež stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti. Přitom však shledal vady uvedené v § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž musel přihlédnout z úřední povinnosti, i když nebyly v kasační stížnosti výslovně namítány. Řízení před krajským soudem totiž bylo zatíženo vadou, která mohla mít vliv na zákonnost napadeného rozsudku, jak soud dále vyloží.

[12] Podle § 51 odst. 1 s. ř. s. platí, že „[s]oud může rozhodnout o věci samé bez jednání, jestliže to účastníci shodně navrhl nebo s tím souhlasí. Má se za to, že souhlas je udělen také tehdy, nevyjádří-li účastník do dvou týdnů od doručení výzvy předsedy senátu svůj nesouhlas s takovým projednáním věci; o tom musí být ve výzvě poučen.“ Podle odstavce 2 téhož ustanovení platí také, že „[s]tanoví-li tak tento zákon, rozhoduje soud bez jednání o věci samé i v dalších případech.“

[13] Jedním ze základních projevů práva na spravedlivý proces je i zásada ústnosti a veřejnosti soudního jednání. Každý má právo, aby byla jeho věc projednána veřejně, bez průtahů a v jeho přítomnosti, má právo se vyjádřit k provedeným důkazům, stejně jako další důkazy navrhnout, předkládat soudu právní argumenty či tvrdit další skutečnosti. Právo účastníka na bezprostřední účast u jednání soudu má zajistit, aby soud přinejmenším v jedné soudní instanci s účastníkem vešel či mohl vejít (požaduje-li to účastník) v osobní kontakt a aby účastník mohl soudu bezprostředně a přímo sdělit svoji verzi toho, co je předmětem rozhodování, a poukázat na skutečnosti svědčící ve prospěch jeho tvrzení, a to i v případě, že soud na základě dosud získaných informací z vyjádření účastníků a ze

správního spisu má (a třeba i, jak se nakonec ukáže, oprávněně) za to, že účastník soudu žádnou relevantní informaci neposkytne.

[14] V nynější věci se ze soudního spisu krajského soudu podává, že účastníci byli vyzváni k vyjádření se k možnosti rozhodnutí bez jednání v době před tím, než krajský soud rozhodl poprvé svým usnesením o odmítnutí žaloby (viz odst. [3]). Zástupci stěžovatele tato výzva s poučením byla doručena (avšak obsahovala text určený pro žalovaného - o povinnosti k předložení správního spisu - viz č. l. 47 spisu krajského soudu) přesto, že krajský soud nepovažoval zástupce stěžovatele za osobu oprávněně za něj jednající. V době, kdy krajský soud věc projednával opětovně (po zrušení jeho usnesení o odmítnutí žaloby Nejvyšším správním soudem), sice vyzval zástupce stěžovatele i žalovaného k vyjádření se ke složení soudu a případné podjatosti soudců či soudních osob (přípis ze dne 5. 12. 2019 na č. l. 81 a 82 spisu krajského soudu), na to však již bez dalšího, tedy bez nařízení jednání, vydal napadený rozsudek. K vyjádření k možnosti rozhodnout bez jednání již účastníky řízení nevyzval.

[15] Otázkou nezbytnosti nařízení jednání, resp. možnosti rozhodnout bez nařízení jednání, v řízeních před správními soudy poté, co předchodí rozhodnutí krajského soudu zrušil kasační soud, se Nejvyšší správní soud již ve svých rozhodnutích opakovaně zabýval. Již v rozsudku ze dne 26. 6. 2009, č. j. 9 Afs 92/2008 - 110, dovodil, že dříve udělený souhlas k rozhodnutí bez jednání nelze bez dalšího vztáhnout na řízení o žalobě za odlišné procesní situace poté, co Nejvyšší správní soud zrušil napadené usnesení krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[16] Taktéž v rozsudku ze dne 11. 3. 2010, č. j. 5 Azs 3/2010 - 92, jehož závěry jsou taktéž použitelné i v souzené věci, Nejvyšší správní soud vyslovil, že „[z] dosavadní judikatury Ústavního soudu i Nejvyššího správního soudu k této otázce tedy vyplývá, že je třeba rozlišovat dvě situace, kdy krajský soud rozhoduje bez jednání ve věci znovu po té, co bylo jeho předcházející rozhodnutí zrušeno Nejvyšším správním soudem. Prvním případem je situace, kdy i po zrušení prvního rozhodnutí krajského soudu Nejvyšším správním soudem zůstává výsledek sporu stále otevřený a krajský soud je v dalším řízení dle závazného právního názoru Nejvyššího správního soudu povinen se určitými pro věc rozhodnými otázkami, které dosud nebyly ani Nejvyšším správním soudem plně vyřešeny, dále zabývat. Ve druhém případě již byla naopak rozhodná otázka beze zbytku posouzena Nejvyšším správním soudem a krajskému soudu po zrušení jeho původního rozsudku v dalším řízení nezbyvá žádný prostor pro vlastní uvážení. V obou případech je opominutí krajského soudu nařídit ve věci znovu jednání, pokud nebyl v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. účastníky řízení udělen souhlas k rozhodnutí bez jednání, procesní vadou, konkrétně porušením § 49 odst. 1 s. ř. s. V prvním případě však taková vada zakládá porušení ústavních práv žalobce a je zároveň vadou řízení před soudem, která mohla za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.], ve druhém případě tomu tak není, neboť i kdyby ve věci bylo nařízeno jednání, nemohl by krajský soud rozhodnout jinak, než je předurčeno závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu (viz též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 12. 2009, č. j. 5 Afs 112/2008 - 129, www.nssoud.cz).“

[17] Z výše uvedeného je zřejmé, že v souzené věci se jedná o první z případů zmiňovaných v právě uvedené citaci. Nejvyšší správní soud totiž zrušil usnesení krajského

pokračování

soudu o odmítnutí žaloby, tudíž se věci vůbec meritorně nezabýval a neposkytl proto z hlediska uplatněných žalobních námitek jakýkoliv závazný právní názor. Krajský soud tedy měl po vrácení věci tuto v celém uplatněném rozsahu projednat a rozhodnout o ní.

[18] Výsledek sporu byl totiž po vrácení věci kasačním soudem otevřený, takže krajský soud nebyl oprávněn bez opětovného zaslání výzvy stranám podle § 51 odst. 1 s. ř. s. rozhodnout ve věci bez jednání. Uvedený závěr zde platí tím spíše, že prvotního poučení o možnosti rozhodnout bez jednání s výzvou k vyjádření se takovému postupu soudu se zástupci stěžovatele dostalo v době, kdy jej krajský soud za zástupce stěžovatele vlastně nepovažoval (viz výše odst. [14]).

[19] Ačkoliv tedy zákonná úprava obsažená v § 51 s. ř. s. a § 76 téhož zákona umožňuje ve výjimečných případech za splnění všech zákonných podmínek upustit od povinnosti krajského soudu nařídit jednání, o takovou výjimku se zde nejedná.

[20] Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že krajský soud tím, že rozhodl ve věci znovu po té, co bylo jeho předcházející usnesení o odmítnutí žaloby zrušeno Nejvyšším správním soudem, bez nařízení jednání, aniž by předtím účastníkům řízení zaslal výzvu podle § 51 odst. 1 s. ř. s. či aniž by shledal důvody pro rozhodnutí bez jednání podle § 51 odst. 2 s. ř. s., zatížil řízení vadou, jež v daném případě mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

[21] Dalšími stížnostními námitkami se pro právě uvedené Nejvyšší správní soud již zabývat nemohl, neboť dospěl-li k závěru, že řízení před krajským soudem bylo zatíženo vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, nebylo možné usuzovat na důvodnost či nedůvodnost námitek ve vztahu k takovému rozhodnutí, jestliže výsledkem bezvadného procesu by mohlo být rozhodnutí jiné.

[22] Přes právě uvedené však kasačnímu soudu nic nebrání se vyjádřit k obsáhlé argumentaci stěžovatele obsažené v kasační stížnosti (jež však sama nemá charakter stížnostní námitky) týkající se zveřejnění osobních údajů a neanonymizované verze rozsudku na internetových stránkách Nejvyššího správního soudu. K uvedenému požadavku, jenž se opakuje v kasačních stížnostech stěžovatelů zastoupených týmě zástupcem jako v nynější věci, se totiž kasační soud již vícekrát vyjádřil a lze tak pro stručnost odkázat na to, co vyslovil například v rozsudcích ze dne 28. 8. 2020, č. j. 4 As 43/2020 - 42 (srov. odst. [20]), nebo ze dne 29. 8. 2019, č. j. 4 As 252/2019 - 42 (srov. odst. [13]), aniž je třeba tam uvedené nyní znovu reprodukovat. Lze stručně shrnout, že veřejnost soudního řízení je garantována čl. 96 Ústavy České republiky a součástí této zásady je také veřejné vyhlášení rozsudku (viz též nálezy Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 38/18). V rámci něj jsou uvedeny na úřední desce soudu (i elektronické) základní identifikační údaje jednotlivých účastníků včetně jejich zástupců.

VI.

[23] Na základě výše uvedených skutečností Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení podle § 110 odst. 1 části věty první před středníkem věty první s. ř. s. V něm je krajský soud vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).

[24] V dalším řízení tudíž krajský soud buď opětovně účastníky řízení poučí o možnosti vyjádřit se k postupu rozhodnout ve věci bez jednání, a v případě jejich nesouhlasu s takovým postupem, nebo neučiní-li krajský soud vůbec uvedenou výzvu, nařídí jednání k projednání věci. Teprve za splnění těchto podmínek může o věci v rozsahu žalobních námitek opětovně rozhodnout.

[25] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. září 2020

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu